

SELETUSKIRI

Regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Erakorraline toetus põllumajandustootjatele ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud majandusliku kahju hüvitamiseks 2026. aastal“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Regionaal- ja põllumajandusministri määruse „Erakorraline toetus põllumajandustootjatele ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud majandusliku kahju hüvitamiseks 2026. aastal“ eelnõu (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 7 lõike 2 ja § 89 lõike 1 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) 2026/847¹ artikli 1 alusel.

2025. aasta kasvuperioodil osutusid ilmastikutingimused Eesti taimekasvatajate jaoks eriti keeruliseks. Kasvuperioodi algust iseloomustas külm ilm, millega kaasnes ebatavaliselt suur sademete hulk ja vahelduvad külmaperioodid, millele järgnesid ootamatult kõrged temperatuurid suve teisel poolel ja tugevad hoovihmad. Need ebasoodsad tingimused avaldasid kahjulikku mõju suvinisu, suviodra, põldherne, suvirapsi, suvirüpsi, kartuli, puu- ja köögivilja ning marjade toodangule.

Tulenevalt eelkirjeldatust taotles Eesti Euroopa Komisjonilt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013² alusel erakorralist toetust.

Komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2026/847, mis avaldati 17. aprillil 2026. a, tehti Bulgaariale, Eestile ja Ungarile kättesaadavaks Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) toetus kogusummas 21 500 000 eurot erakorraliseks toetuseks põllumajandustootjatele. Igal riigil on võimalik täiendavalt lisada kuni 200% EL-i toetuse summale.

Toetuse eesmärk on hüvitada ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud piirkondades nende riikide põllumajandustootjate elujõulisust ohustav majanduslik kahju kõige enam mõjutatud sektorites. Eestile on ette nähtud 3 300 000 eurot. Määrusega on kehtestatud konkreetsed abikõlblikud kultuurid või sektorid, liikmesriikidele on jäetud paindlikkus toetussumma jagamisel sektorite vahel ning toetuse andmise kriteeriumite sätestamisel. Toetuse andmisel peab liikmesriik tagama, et toetuse kriteeriumid oleksid objektiivsed ja mittediskrimineerivad ning need võtaksid arvesse kannatada saanud põllumajandustootjate majanduslikku kahju, samuti seda, et toetuse alusel tehtavad maksed ei põhjusta turu- ega konkurentsimoonutusi. Toetuse lõplik saaja peab olema põllumajandustootja.

Vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2026/847 esitab Eesti 2026. aasta 30. juuniks teavituse, mis sisaldab:

- võetavate meetmete kirjeldust;

¹ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2026/847, millega nähakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1308/2013 ette erakorraline rahaline toetus ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud põllumajandussektoritele Bulgaarias, Eestis ja Ungaris (ELT L, 2026/847, 17.04.2026).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671–854).

- kriteeriume, mille alusel määrati kindlaks toetuse andmise meetodid ja põhjendused toetuse jaotamiseks põllumajandustootjate vahel;
- meetmete kavandatud mõju majandusliku kahju hüvitamisel põllumajandustootjatele;
- meetmete soovitud mõju saavutamise kontrollimiseks võetavaid meetmeid;
- konkurentsimeetuste ja ülemäärase hüvitamise vältimiseks võetavaid meetmeid;
- liidu kulutuste maksete prognoosi kuude kaupa kuni 30. septembrini 2026. aastal;
- riigisisese toetuse täiendavat määra;
- põllumajandustootjate toetuskõlblikkuse kontrollimiseks ja liidu finantshuvide kaitsmiseks võetud meetmeid.

EL-i eelarvest makstavad toetussummad peavad olema välja makstud hiljemalt 30. septembriks 2026 ja riigi eelarvest makstavad toetussummad hiljemalt 31. detsembriks 2026. Hiljemalt 31. maiks 2027. edastavad liikmesriigid komisjonile andmed tegelikult välja makstud toetussummade (EL-i toetus ja täiendav siseriiklik toetus eraldi), toetuse saajate arvu ja liigi kohta, samuti hinnangu meetmete rakendamise tõhususe kohta.

2025. aasta vegetatsiooniperiood oli kogu Eestis keskmisest jahedam ning seda iseloomustasid erakordselt suured sademed (näiteks juunis 153% normist), rahe ja äikesetormid. Suviviljade ja avamaaköögivilja saagi kujunemist mõjutas negatiivselt keskmisest jahedam kasvualgusaegne mulla- ja õhutemperatuur. Suured temperatuurimuutused (öökülmadest kuumalaineteni) põhjustasid taimedes stressi, tugevate vihmasadude ja jaheda ilma tõttu hilinesid külvi- ja taimekaitsetööd või ei saanud neid õigeaegselt teha ning põllutööd kuhjusid. Põllud olid ligipääsmatud või lokaalselt üle ujutatud, põhjustades mullas hapnikupuudust. Liigniiskus raskendas ka saagi koristust ning taliviljakülve.

Aiandussektorile oli 2025. aasta kolmas järjestikune aasta kui ulatuslik külm ja ebasoodsad ilmastikutingimused kahjustasid saaki. 2025. aasta kevadine külm kahjustas paiguti kõiki puuvilja- ja marjakultuure. Lisaks õitsemisaegne jahe ja vihmane ilmastik raskendas putukatel tolmeldamist, mistõttu oli puuvilja- ja marjakultuuride saagipotentsiaal keskmisest madalam. Suureks probleemiks oli liigniiskusest ja juulikuus esinenud kuumalaine tõttu ulatuslik taimehaiguste levik. Statistikaameti andmetel langes puuvilja- ja marjakultuuride saagikus 25% viie aasta keskmisega (2020-2024) võrreldes, kultuuride lõikes oli saagikuse langus 9-78%. Maasika saagikus langes 42% viie aasta keskmisega (2020-2024) võrreldes.

Avamaaköögiviljakülvide tärkamine madala mullatemperatuuri tõttu viibis ja oli ebaühtlane. Soojalembeliste köögiviljade (kurk, kõrvits, suvikõrvits, küüslauk, roheline hernes) areng jaheduse ja liigniiskuse tõttu oli väga aeglane ja sai hoo sisse alles juuli teises pooles, kui õhutemperatuur tõusis. Statistikaameti andmetel langes avamaaköögivilja saagikus 24% viie aasta keskmisega (2020-2024) võrreldes. Kultuuride lõikes oli saagikus väga erinev — saagikus viie aasta keskmisega (2020-2024) võrreldes tõusis kapsal ja porgandil, mis moodustavad kokku ~ 30% avamaaköögivilja kasvupinnast, vastavalt 13% ja 29%, langes kurgil (-37%), küüslaugul (-28%) ja rohelisel hernel (-63%).

Statistikaameti andmetel kartuli toodang (64,8 tuhat t) langes võrreldes viie aasta keskmisega (2020-2024) 20%, saagikus (20,5 t/ha) kujunes viimase viie aasta madalaimaks ning liigniiskuse tõttu jäi koristamata 195 ha (6% kasvupinnast). Kartulisaagi kvaliteet kasvuaegse liigniiskuse tõttu oli madal, palju esines mädanikku, mistõttu oli kulud sorteerimisele ja säilituskadu keskmisest suuremad.

Liigniiskus ja ebasoodsad ilmastikutingimused vähendasid põllukultuuride saagikust ja kvaliteeti, suurendasid tootmiskulusid (sh kuivatuskulud) ja põhjustasid põllumajandustootjatele rahalist kahju. Statistikaameti andmetel langes suvinisu toodang viie aasta keskmisega (2020-2024) võrreldes 23%, suviadra toodang 43%, suvirapsi ja -rüpsi toodang 42% ning kuigi põldherne toodang jäi viie aasta keskmisele tasemele kasvupinna suurenemise tõttu, langes saagikus 19%. Erakordselt suurte sademete tõttu oli 2025. aastal suureks probleemiks saagi

kvaliteet. Teraviljade mahukaalud jäid viimase viie aasta keskmisest madalamale. Mahukaalu lubatud minimaalsest baasnäitajast väiksema näitaja puhul korrigeeriti iga kultuuri puhul ka tootjale makstavat hinda, mis oli 5-8 €/t madalam. Toidunisu osakaal koristatud nisust on viimase viie aasta keskmisena olnud 75%, kuid 2025. aastal oli see hinnanguliselt vaid ~35%. Probleeme oli ka kasvama läinud teradega ning fusarioosi laialdase levikuga. Põllumeeste ühistu Kevili andmetel teravilja kuivatamise kulud olid liigniiske aasta tõttu 8–9 €/t tavapärasest kõrgemad, kuna teravilja niiskusesisaldus oli kõrgem.

15. augusti 2025 Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 150³ kinnitati „Ebasoodsate ilmastikutingimuste kindlakstegemine põllumajandussektoris 2025. aastal“.

Põllumajanduse majandusarvestuse esialgse (II) prognoosi⁴ kohaselt kasvas põllumajandussektori kogutoodangu väärtus 2025. aastal 12%, ulatudes 1,47 mld euron. Loomakasvatustoodangu väärtus suurenes 2024. aastaga võrreldes 19% (koguseliselt -1%), ulatudes 779,7 miljoni euron. Taimekasvatustoodangu väärtus oli 554,4 mln eurot (+5% võrreldes 2024. a). Hinnad liikusid erisuunaliselt – teravilja ja kartuli hind oli languses, samal ajal aga rapsi ning puuvilja ja marjade hinnad ületasid eelnenud aasta taset. Taimekasvatustoodangu väärtusest ~43% moodustas teravili. Kuigi teravilja kogus suurenes 11% võrreldes 2024. aastaga, jäi madala hinna tõttu toodangu väärtus eelmise aasta tasemele (+0,9%). Rapsi puhul suurenes kogus 81% ning väärtus peaaegu kaks korda võrreldes eelmise aasta väga madala tasemega. Vahterarbimise väärtuseks kujunes 1,02 mld eurot, suurenedes aastaga 2%. Kulud kokku olid 1,53 mld eurot ja suurenesid aastaga 3%. Kulude surve veidi vähenes, brutolisandväärtus kasvas 44% ning ettevõtjatulu koos toetustega pärast kahte järjestikust negatiivset aastat muutus taas positiivseks (99 mln eurot). Seega oli 2025. aasta majandusnäitajate poolest mõnevõrra parem kui eelnevad kaks aastat, kuid sektori olukord jäi endiselt ebakindlaks.

Keerulised ilmastikutingimused koos madalate teravilja kokkuostuhindadega on viinud Eesti taimekasvatuse väga keerulisse seisu, kuna tulud ei kata enam tootmiskulusid.

Aitamaks lahendada põllumajandustootjatele ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud probleeme avamaaköögivilja-, kartuli-, puuvilja-, marja-, suvinisu-, suviadra-, põldherne- ning suvirapsi- ja suvirüpsikasvatuses, makstakse neis sektorites 2026. aastal toetust hüvitamiseks 2025. aastal toodangu olulisest vähenemisest tulenevat tulu langust. Ülemäärase hüvitamise vältimiseks võetakse arvesse toetusi, mida on 2025. aastal antud nendele sektoritele muude riiklike või EL-i õigusaktide alusel selleks, et reageerida asjaomasele majanduslikule kahjule. 2025. aasta liigsademetest ja öökülmadest tingitud kahju hüvitamiseks ei ole 2025. ja 2026. aastal toetusi makstud.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostasid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põllumajanduspoliitika osakonna valdkonnajuht Kai-Liis Nõlvak (5646 3629, Kai-Liis.Nolvak@agri.ee@agri.ee), sama osakonna nõunik Kadri Rand (625 6143, kadri.rand@agri.ee), sama osakonna peaspetsialist Renata Tšaturjan (5696 4253 renata.tsaturjan@agri.ee), strateegia- ja finantsosakonna peaspetsialist Marje Ree (5629 9860, marje.ree@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (5669 1973, jaana.lepik@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

³ [Ebasoodsate ilmastikutingimuste kindlakstegemine põllumajandussektoris 2025. aastal](#)

⁴ [PM54](#)

Eelnõu §-s 1 kehtestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks erakorralise toetuse (edaspidi ka *toetus*) andmise tingimused ja kord.

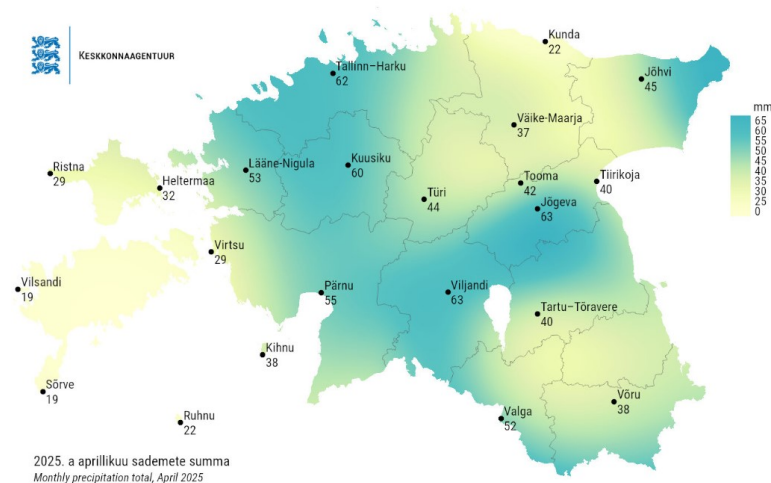
Eelnõu §-s 2 sätestatakse toetuse andmise tingimused.

Eelnõu § 2 lõike 1 kohaselt antakse 2026. aastal erakorralist toetust komisjoni rakendusmääruse (EL) 2026/847 tingimuste kohaselt põllumajandustootjate elujõulisust ohustava ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks põllumajanduslikus tegevusvaldkonnas, milles põllumajandustootjate elujõulisust ohustava majandusliku kahju mõju on suurem.

Eelnõu § 2 lõikes 2 loetletakse põllumajanduslikud tegevusvaldkonnad, mille puhul ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud põllumajandustootjate elujõulisust ohustava majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks toetust antakse.

Võttes arvesse komisjoni rakendusmäärusest (EL) 2026/847 tulenevaid erakorralise toetuse andmise tingimusi, öökülmadest ja liigsademetest tingitud kahjude ulatust erinevatele põllumajandussektori ettevõtjatele ning EL-i eelarvest Eestile eraldatud summat, antakse erakorralist toetust järgmistes põllumajanduslikes tegevusvaldkondades: puuvilja- ja marjakasvatus, maasikakasvatus, avamaaköögiviljakasvatus, kartulikasvatus, suvinisukasvatus, suviodrakasvatus, põldhernekasvatus ning suvirapsi- ja suvirüpsikasvatus.

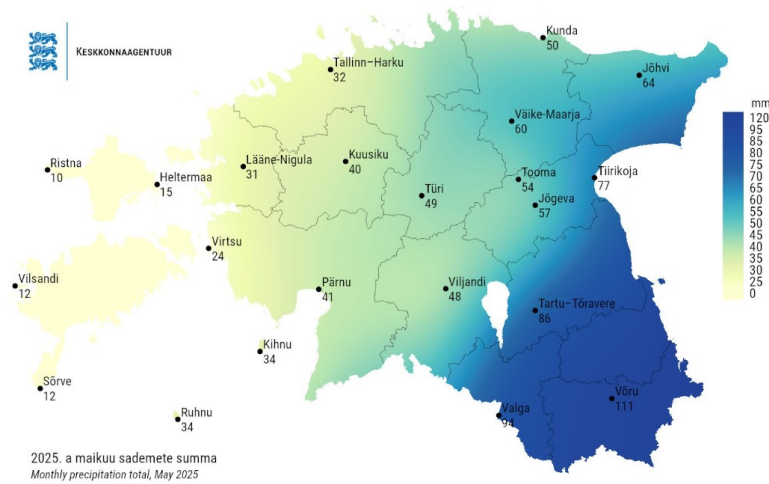
2025. aasta aprilli Eesti keskmine õhutemperatuur oli 6,1 °C, mis on 1,2 °C normist kõrgem (norm 4,9 °C). Õhutemperatuuri maksimumiks registreeriti 27,8 °C (18. aprill, Valga; 19. aprill, Võru) ning miinimumiks -8,4 °C (12. aprill, Narva). Eesti keskmine sajuhulk oli 41 mm (joonis 1), mis on 121% normist (norm 34 mm). Maksimaalseks ööpäevaseks sademete hulgaks mõõdeti 29 mm (20. aprill, Tallinn-Harku). Eesti keskmisena oli päikesepaistet 209 tundi, mis on 103% normist (norm 203 tundi).

Joonis 1. Kuu sademete summa, aprill 2025

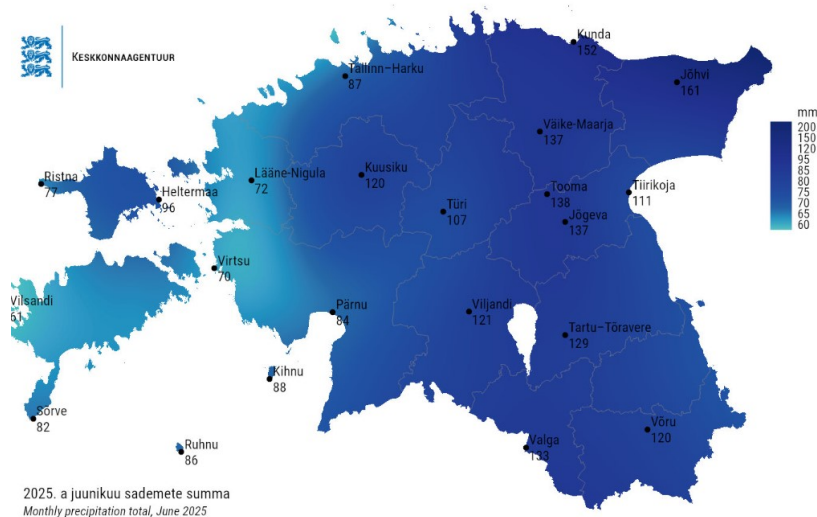
Allikas: Keskkonnaagentuur

Maikuu Eesti keskmine õhutemperatuur oli 9,3 °C, mis on 1,2 °C normist madalam (paljuaastane keskmine 10,5 °C). Õhutemperatuuri miinimumiks registreeriti -3,6 °C (10. mai, Kuusiku). Eesti keskmine sajuhulk oli 46 mm, mis on 111% normist (paljuaastane keskmine 42 mm), kuid sademete jaotus üle Eesti oli ebaühtlane (joonis 2). Maksimaalseks ööpäevaseks sademete hulgaks mõõdeti 28 mm (29. mai, Võru). Eesti keskmisena oli päikesepaistet 259 tundi, mis on 91% normist (paljuaastane keskmine 284 tundi).

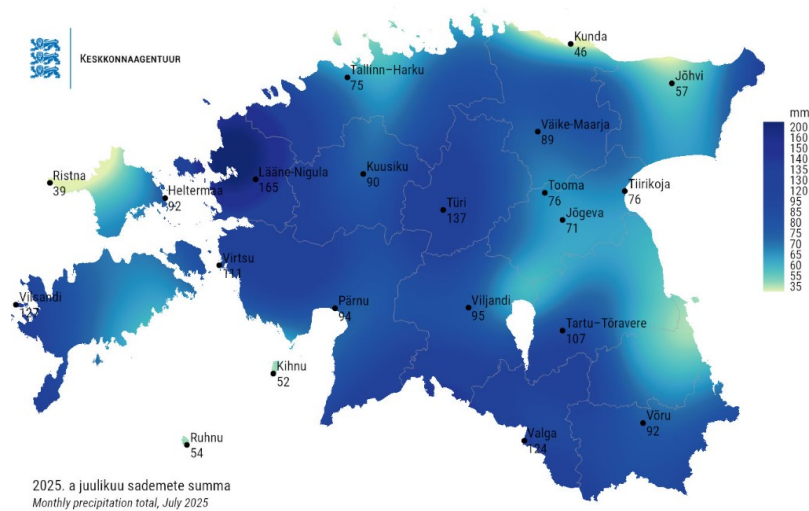
Joonis 2. Kuu sademete summa, mai 2025
Allikas: Keskkonnaagentuur

Juuni Eesti keskmine õhutemperatuur oli 14,0 °C, mis on 0,8 °C normist madalam (paljuaastane keskmine 14,8 °C). Eesti keskmine sajuhulk oli 105 mm, mis on 150% normist (paljuaastane keskmine 70 mm), suures osas Eestis tuli sademeid üle paljuaastase keskmise (joonis 3). Maksimaalseks ööpäevaseks sademete hulgaks mõõdeti 44 mm (9. juuni, Heltermaa). Eesti keskmisena oli päikesepaistet 234 tundi, mis on 85% normist (paljuaastane keskmine 275 tundi).

Joonis 3. Kuu sademete summa, juuni 2025
Allikas: Keskkonnaagentuur

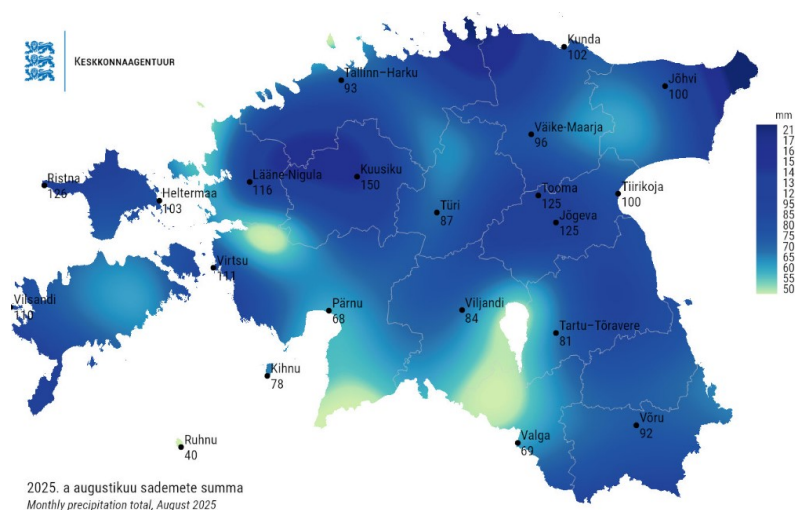
Juuli Eesti keskmine õhutemperatuur oli 19,2 °C, mis on 1,4 °C normist kõrgem (paljuaastane keskmine 17,8 °C). Eesti keskmine sajuhulk oli 90 mm (joonis 4), mis on 134% normist (paljuaastane keskmine 67 mm). Maksimaalseks ööpäevaseks sademete hulgaks mõõdeti 46 mm (16. juuli, Vilsandi). Eesti keskmisena oli päikesepaistet 259 tundi, mis on 89% normist (paljuaastane keskmine 290 tundi).

Joonis 4. Kuu sademete summa, juuli 2025

Allikas: Keskkonnaagentuur

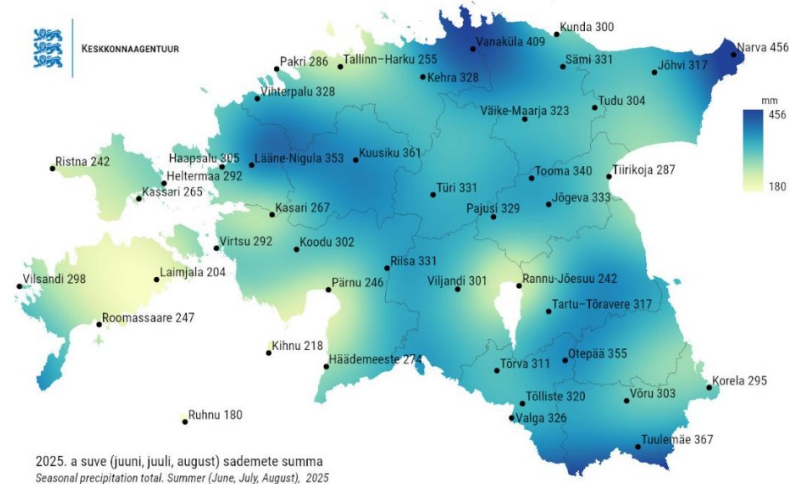
Augusti Eesti keskmine õhutemperatuur oli 15,8 °C, mis on 0,9 °C normist madalam (paljuaastane keskmine 16,7 °C). Eesti keskmine sajuhulk oli 102 mm (joonis 5), mis on 126% normist (paljuaastane keskmine 81 mm). Maksimaalseks ööpäevaseks sademete hulgaks mõõdeti 66 mm (26. august, Narva meteoroloogiajaam). Eesti keskmisena oli päikesepaistet 230 tundi, mis on 95% normist (paljuaastane keskmine 243 tundi).

Joonis 5. Kuu sademete summa, august 2025

Allikas: Keskkonnaagentuur

Kokkuvõttes oli Eesti Keskkonnaagentuuri andmetel 2025. aasta suve (juuni, juuli, august) keskmine õhutemperatuur 16,3 °C (norm 16,4 °C). Päikest oli näha suve jooksul Eesti keskmisena 723 tundi ehk 89% normist (norm 809 tundi). Suve sajusumma Eesti keskmisena oli 299 mm, norm on 218 mm (137% normist). Kõik kolm suvekuud olid normist sajuemad (joonis 6). Sademeid jagus paikkonniti suvele iseloomulikult väga erinevalt – suve jooksul oli vaid üksikud päevad, mil seirejaamad ei registreerinud sadu. Sageli kaasnes äikese ja hoogvihmaga ka rahesadu. Sagedased ja väga intensiivsed vihmajärgid põhjustasid mõnel pool ka lühiajalisi üleujutusi. Piirkondades, kus oli sademeid eriti rohkelt, jäid vee alla nii aia- kui põllumaad.

Joonis 6. 2025. suve (juuni, juuli, august) sademete summa
Allikas: Keskkonnaagentuur

Juuli algul, 3.-4. juulil, kaasnesid üle Eesti liikunud tormiga tugevamad tuuleiilid, äike ning siin-seal ka tugev sadu. Tormituuled räsivad nii Lõuna-Eestit kui põhjarannikut – torm murdis hulgaliselt puid, lennutas katuseid ja tugevatest sadudest tekkisid mõnel pool lühiajalised üleujutused. Teine suurem äikesetorm jõudis Lõuna-Eestisse 11. juuli õhtupoolikul ning liikus seal edasi loode suunas. Selle äikesetormi ajal märgiti siin-seal Valga- ja Võrumaal ka rahesadu ning raheterade läbimõõt oli 2–6 cm. Augustis märgiti mõnel pool Läänemaal, Jõgevamaal ja Lääne-Virumaal rahesadu, raheterade läbimõõt oli 2–4 cm.

Põllumajanduslikes tegevusvaldkondades tekkinud kahju hindamisel on võetud aluseks Põllumajandusliku kestlikkuse andmevõrgu (edaspidi *FSDN*) standardtulemused⁵, Statistikaameti hinnaindeksite muutused, Maaelu Teadmuskeskuse (edaspidi *METK*) 2025 kattetulu arvutused⁶ ja Statistikaameti põllumajanduse majandusarvestuse⁷ ning 2025. aasta taimekasvatuse saagiandmed.

Puuvilja- ja marjakasvatuse tulu vähenemise hindamisel on aluseks võetud Statistikaameti toodangu andmed ning põllumajanduse majandusarvestuse toodangu hinnad. Arvestades viie aasta keskmist tootmistaset ning 2025. aasta saagikuse vähenemist, siis hinnanguliselt vähenes 2025. aastal puuvilja- ja marjakasvatases tulu hektari kohta (arvestades maha puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetuse (edaspidi *PKV*) ja põhisissetulekutoetuse (edaspidi *PST*) ning 20% omavastutust) keskmiselt 1039 eurot.

Maasikakasvatuse tulu hindamisel on aluseks võetud *FSDN* 2024. aasta standardtulemus. 2025. aasta hinnanguline tulu hektari kohta on saadud, rakendades 2024. aasta standardtulemusele vastavad hinna- ja saagikuseindeksid, mis kajastavad tootmistaseme ja hindade muutust. Hinnanguliselt oli maasikakasvatases tulu puudujääk hektari kohta keskmiselt (arvestades maha *PKV* ja *PST* toetused ja 20% omavastutust) 1146 eurot.

Kuigi Statistikaameti andmetel oli avamaaköögiviljade toodang -1% madalam viimase viie aasta keskmisest, siis kultuuride lõikes oli toodang väga erinev. Viimase viie aasta keskmisega võrreldes oli kurgi (-37%), küüslaugu (-28%) ja aedherne (-63%) toodang oluliselt väiksem. Statistikaamet kajastab kõrvitsa ja kabatsoki andmeid muude köögiviljade alla, mille saagikus viie aasta keskmisega võrreldes langes 47%. Söögipeedi toodang võrreldes viimase viie aasta keskmisega oli 41% kõrgem, seda eelkõige kasvupinna suurenemise tõttu, sest saagikus langes 46% võrra. Võttes aluseks *FSDN* 2024 standardtulemused ja hinnaindeksid rakendades kujunes

⁵ <https://fadn.agri.ee/standardtulemused/>

⁶ <https://metk.agri.ee/kattetulu#kattetulu-arvestused>

⁷ [PM54](#)

avamaaköögiviljal 2025. aastal tulu puudujäägiks hektari kohta (arvestades maha PKV ja PST toetused ning 20% omavastutust) keskmiselt 394 eurot.

Statistikaameti andmetel oli kartuli toodang 20% madalam viimase viie aasta keskmisest. Võttes aluseks FSDN 2024 standardtulemused ja hinnaindekseid rakendades kujunes 2025. aastal tulu puudujäägiks hektari kohta (arvestades maha PST toetuse ja 20% omavastutust) keskmiselt 502 eurot.

Statistikaameti andmetel oli suvinisu toodang 23% madalam viimase viie aasta keskmisest. Võttes aluseks METK kattetulu arvutused kujunes 2025. aastal tulu puudujäägiks hektari kohta (arvestades maha PST toetuse ja 20% omavastutust) keskmiselt 212 eurot.

Statistikaameti andmetel oli suviadra toodang 43% madalam viimase viie aasta keskmisest. Võttes aluseks METK kattetulu arvutused kujunes 2025. aastal tulu puudujäägiks hektari kohta (arvestades maha PST toetuse ja 20% omavastutust) keskmiselt 162 eurot.

Statistikaameti andmetel jäi põldherne toodang viie aasta keskmisele tasemele, kuid saagikus langes 19%. Võttes aluseks METK kattetulu arvutused kujunes 2025. aastal tulu puudujäägiks hektari kohta (arvestades maha PST toetuse ja 20% omavastutust) keskmiselt 269 eurot.

Statistikaameti andmetel oli suvirapsi ja suvirüpsi toodang 42% madalam viimase viie aasta keskmisest. Võttes aluseks kattetulu arvutused kujunes 2025. aastal tulu puudujäägiks hektari kohta (arvestades maha PST toetuse ja 20% omavastutust) keskmiselt 115 eurot.

Eelnõu § 2 lõikes 3 nimetatakse põllumajanduskultuurid, mis said ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud majandusliku kahju ning sätestatakse erakorralise toetuse andmine kasvupinna alusel. Toetust antakse puuviljade ja marjade, maasika, aedherne, kurgi, küüslaugu, kõrvitsa, kabatšoki ja söögipeedi (edaspidi koos avamaaköögiviljad), kartuli, suvinisu, suviadra, põldherne ning suvirapsi ja suvirüpsi kasvatamise korral.

Eelnõu § 2 lõikes 4 täpsustatakse, et söögipeedi kasvatamise korral antakse toetust vaid juhul, kui lisaks söögipeedile kasvatati ka teisi köögivilju, välja arvatud naerist. Toetus on suunatud köögiviljakasvatamisele spetsialiseerunud põllumajandustootjatele, seepärast on seatud lisatingimuseks lisaks söögipeedile teiste köögiviljakultuuride kasvatamine. Näiteks vastab taotleja toetuse taotlemise tingimustele, kui kasvatas 2025. aastal kurki, kõrvitsat ja söögipeeti kokku ühel hektaril või kui kasvatas söögipeeti ühel hektaril ja porgandit 0,5 hektaril. Taotleja ei vasta toetuse taotlemise tingimustele kui kasvatas 2025. aastal köögiviljadest ainult söögipeeti või söögipeeti 0,5 hektaril ja kaalikat 0,6 hektaril, sest söögipeedi pind on alla ühe hektari.

Eelnõu § 2 lõike 5 kohaselt võib põllumajandustootja, kes on tegev rohkem kui ühes põllumajanduslikus tegevusvaldkonnas, mille puhul põllumajandustootjate elujõulisust ohustava majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks toetust antakse, saada toetust kõikide nende tegevusvaldkondade kohta. Näiteks kui põllumajandustootja tegeleb avamaaköögivilja-, kartuli- ja põldhernekasvatusega, siis nõuete täitmisel antakse talle toetust nii avamaaköögivilja, kartuli kui ka põldherne eest.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse nõuded taotlejale.

Eelnõu § 3 lõikes 1 kehtestatakse, et toetust antakse füüsilisest isikust ettevõtjale (edaspidi *FIE*) või juriidilisele isikule, kes tegeleb EL-i toimimise lepingu I lisaga hõlmatud põllumajandustoodete, välja arvatud kalandus- ja vesiviljelustoodete, tootmisega tegelevas valdkonnas. Ehk teisisõnu toetust antakse isikule, kes ka erakorralise toetuse taotlemise ajal jätkab registri andmetel tegevust põllumajandustoodete tootmise alal.

Eelnõu § 3 lõikes 1 punktides 1–5 täpsustatakse põllumajanduslike tegevusvaldkonnapõhiseid nõuded taotlejale. Tegevusvaldkonnapõhiste nõuete kehtestamisel on silmas peetud asjaolu, et ebasoodsatest ilmastikutingimustest tekkinud majanduslik kahju puudutab ennekõike oma toodetud toodangut turustavaid ettevõtjaid ning seega peaks toetus olema suunatud neile. Seetõttu seatakse valdkondade põhiselt hektarite arvu osas miinimumid, millest vähemal arvil hektaritel puu- ja köögiviljade, maasika ja marjade, kartuli, suvinisu, suviotra, põldherne ning suvirapsi ja suvirüpsi kasvatamist loetakse kas täielikult või valdavas osas vaid oma majapidamise tarbeks kasvatamiseks ning sellistele kultuuride kasvatajatele toetuse andmine poleks õigustatud. Eelnevast tulenevalt saavad toetust taotlema tulla need puuvilja- ja marjakasvatajad, kelle marja- või puuviljaaed või mõlemad kokku olid 2025. aastal vähemalt üks hektar ning maasikaistandik vähemalt üks hektarit. Kartulikasvataja, kes kasvatas kartulit vähemalt 5 hektaril ja köögiviljakasvataja, kes kasvatas kurki, kõrvitsat, kabatsokki, küüslauku, aedhernest või söögipeeti või kõiki nimetatud köögivilju kokku vähemalt ühel hektaril. Põllukultuuride puhul saavad toetust taotlema tulla need, kes kasvatasid 2025. aastal põldhernest, suvirapsi või suvirüpsi või Põlva, Võru, Valga või Tartu maakonnas suvinisu või suviotra või mitut eelnimetatud kokku vähemalt 20 hektaril. Seega on oluline, et taotleja kasvataks ühte või mitut nimetatud kultuuri kokku vähemalt 20 hektaril, arvestades sealjuures, et suvinisu ja suviotra lähevad arvesse vaid neljas nimetatud maakonnas. Näiteks vastab taotleja toetuse taotlemise tingimustele, kui ta kasvatas 2025. aastal Põlva maakonnas suvinisu 10 hektaril ja põldhernest 10 hektaril või Rapla maakonnas suvirapsi 10 hektaril ja põldhernest 10 hektaril või Valga maakonnas suvinisu 10 hektaril ja Viljandi maakonnas põldhernest 10 hektaril.

Käesoleva määruse alusel antava erakorralise toetuse puhul võetakse aluseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris olevad andmed, et vähendada taotluste menetlemiseks ja kontrollimiseks kuluvat aega ja tagada kogu erakorralise toetuse jõudmine taotlejateni EL-i eelarve reegleid arvesse võttes hiljemalt 2026. aasta septembri lõpuks. Kasvupindade määratlemiseks eeläidatud vormil saab kasutada eelkõige 2025. aasta põhisissetulekutoetuse või 2025. aasta puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetuse menetlemise andmeid.

Eelnõu § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes kasvatas 2025. aastal puuvilja või marja või kõiki kokku vähemalt ühel hektaril ja sai ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu majanduslikku kahju. Toetuse maksmisel võetakse aluseks 2025. aasta pinnad. Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmetel oli 2025. aastal FIE-sid ja juriidilisi isikuid, kelle kasutuses oli vähemalt üks hektar puuvilja- või marjaistandikke kokku 321 isikut, kellel kokku 2 929 hektarit.

Punkti 2 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes kasvatas 2025. aastal maasikat kokku vähemalt ühel hektaril ja sai ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu majanduslikku kahju. Toetuse maksmisel võetakse aluseks 2025. aasta pinnad. Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmetel oli 2025. aastal FIE-sid ja juriidilisi isikuid, kes kasvatasid maasikaid vähemalt ühel hektaril kokku 81 isikut, kellel kokku 447 hektarit.

Punkti 3 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes kasvatas 2025. aastal avamaaköögivilja (aedhernest, kurki, kõrvitsat, kabatsokki, küüslauku või söögipeeti) kokku vähemalt ühel hektaril ja sai ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kahju. Toetuse maksmisel võetakse aluseks 2025. aasta pinnad. Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmetel oli 2025. aastal FIE-sid ja juriidilisi isikuid, kelle kasutuses oli vähemalt üks hektar avamaaköögivilja pinda kokku 65 isikut, kellel kokku 383 hektarit.

Punkti 4 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes kasvatas 2025. aastal kartulit kokku vähemalt viiel hektaril ja sai ebasoodsate ilmastikutingimuste tõttu kahju. Toetuse maksmisel võetakse aluseks 2025. aasta pinnad. Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmetel oli 2025. aastal FIE-sid ja juriidilisi isikuid, kelle kasutuses oli vähemalt viis hektarit kartulit kokku 87 isikut, kellel kokku 2 363 hektarit.

Punkti 5 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes kasvatas 2025. aastal põldhernest, suvirapsi või suvirüpsi või Põlva, Võru, Valga või Tartu maakonnas suvinisu või suviotra või mitut eelnimetatud kokku vähemalt 20 hektaril.

Keskkonnaagentuuri andmetel perioodil maist septembri lõpuni oli Eestis 2025. aastal sademeterohke – kõikides maakondades esines sademeid normist enam. Maakondade valikul on aluseks võetud mai sademed (vt joonis 2). Kui suvekuudel (juuni, juuli, august) said kõik maakonnad normist enam sademeid, siis mai sademete poolest eristusid väga selgelt 4 maakonda – Põlva, Võru, Valga ja Tartu maakond. Suviteraviljade külviaeg jääb tavapäraselt aprilli kuni mai alguse perioodi. Seega on maikuu kriitilise tähtsusega nii külvide tegemisel kui taimede tärkamisel, väetiste omastamisel kui ka taimekaitsetöödel. Jaheda mai (sh öökülmad) ja erakordselt suurte sademete tõttu Lõuna-Eesti raske lõimisega muldadel tekkis koorik, taimed ei tärnanud, tärnanud taimed said külmakahjustusi, põllud olid üleujutatud ja taimedel tekkis hapnikuvaegus, masinatega põldudele ei pääsenud, et teha vajalikku taimekaitseteid. Selle tagajärjel kandsid Põlva, Võru, Valga ja Tartu maakonna põllumajandustootjad teiste maakondadega võrreldes eriti suuri kahjusid.

Kuna põldherne ning suvirapsi ja suvirüpsi saagikused langesid Eesti keskmisena 2025. aastal viie aasta keskmisega võrreldes vastavalt 19% ja 10%, siis põldherne, suvirapsi ja suvirüpsi osas maakondade erisust ei tehta, kuna need kultuurid olid liigniiskusest mõjutatud üle Eesti. Toetuse maksmisel võetakse aluseks 2025. aasta pinnad.

Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmetel oli 2025. aastal FIE-sid ja juriidilisi isikuid, kes kasvatasid 2025. aastal põldhernest, suvirapsi või suvirüpsi või Põlva, Võru, Valga või Tartu maakonnas suvinisu või suviotra või mitut eelnimetatud kokku vähemalt 20 hektaril, kokku 969 isikut, kokku 73 678 hektaril.

Eelnõu § 3 lõike 2 kohaselt ei saa taotleda toetust isik, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus või nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutine pankrotihaldur või on välja kuulutatud pankrot või algatatud sundlõpetamist ja tal ei ole kehtivat registrist kustutamise hoiatust.

Pankrotiseaduse § 1 lõigete 2 ja 3 kohaselt on võlgnik maksejõuetu, kui ta ei suuda rahuldada võlausaldaja sissenõutavaks muutunud nõuet ja see suutmatuse ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine ning juriidilisest isikust võlgnik on maksejõuetu ka siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine. Kohustustena arvestatakse ka nõudeid, mis ei ole muutunud sissenõutavaks. PRIA kontrollib taotleja ja toetuse saaja suhtes võimaliku algatatud likvideerimismenetluse või ajutise pankrotihalduri või väljakuulutatud pankrotiotsuse olemasolu ametlikust võrguväljaandest Ametlikud Teadaanded.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse toetuse ühikumäär ja toetuse suuruse arvutamine.

Eelnõu § 4 lõikes 1 punktides 1-4 sätestatakse toetuse ühikumäärad puuvilja ja marja, maasika, avamaaköögivilja ja kartuli puhul. Ühikumäärade arvutamisel on arvesse võetud nimetatud kultuuride tulupuudujäägid, millest hüvitatakse võrdselt 34%.

Eelnõu § 4 lõikes 1 punktides 5-8 sätestatakse toetuse ühikumäärad suvinisu-, suviotra-, suvirapsi- ja suvirüpsi- ning põldhernekasvatuse puhul. Ühikumäärade arvutamisel on arvesse võetud nimetatud põllukultuuride tulupuudujäägid, millest hüvitatakse võrdselt 10%.

Eelnõu § 4 lõikes 2 on toodud säte, kui kõigi nõuetekohaste taotluste rahastamise summa ületab toetuse andmiseks ettenähtud vahendeid või on neist väiksem. Toetuse olemusest tulenevalt on õigustatud toetust anda kõigi nõuetele vastavate taotluste rahuldamiseks, mistõttu eelarve mittejätkumise või ülejäämise korral on üheks alternatiiviks hektaripõhise ühikumäära vähendamise või suurendamise mehhanism, mille kohaselt kõik nõuetele vastavad taotlejad saavad toetust, ent vähendatult või suurendatult. Sellisel juhul PRIA vähendab või suurendab

kehtestatud ühikumäära nii palju, et kõik taotlejad saaksid toetust maksimaalsel võimalikul määral, vältides sealjuures ülekompenseerimist, sh jälgima ühikumäärade suurendamisel põllumajandusliku tegevusvaldkonna majandusliku kahju suurusest.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse toetuse taotlemine.

Eelnõu § 5 lõike 1 kohaselt toimub toetuse taotlemine lihtsustatud korras. Selleks teeb PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmete põhjal kindlaks FIE-d ja juriidilised isikud, kes kasvatasid 2025. aastal puuvilju ja marju kokku vähemalt ühel hektaril, maasikat kokku vähemalt ühel hektaril, avamaaköögivilja kokku vähemalt ühel hektaril, kartulit kokku vähemalt viiel hektaril, põldhernest, suvirapsi või suvirüpsi või Põlva, Võru, Valga või Tartu maakonnas suvinisu või suviotra või mitut eelnimetatud kokku vähemalt 20 hektaril.

Eelnõu § 5 lõike 2 kohaselt PRIA eeldab põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri andmete alusel elektroonilise taotluse ja teeb selle kättesaadavaks PRIA e-teenuse keskkonna kaudu 2026. aasta 11. augustiks toetuse saamiseks õigustatud isikutele.

Eelnõu § 5 lõike 3 sätestatakse taotluse sisu. Taotlus sisaldab haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud andmeid (taotluse esitaja nimi, taotluse selgelt sõnastatud sisu ja lisaks haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid), taotluse esitaja registrikoodi, tegevusvaldkonda, milles tekkinud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks toetust taotletakse koos toetusõiguslike hektarite arvuga ning suvinisu ja suviotra puhul maakond, kus põld asus.

Eelnõu § 5 lõike 4 kohaselt on ettevõtjal kohustus kontrollida eeldatuid taotluses sisalduvate andmete õigsust ja nende ebaõigsuse või puudulikkuse korral PRIA-t teavitama. Kui eeldatuid taotlus on taotleja poolt kontrollitud, tuleb see edastada PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu etteantud tähtajaks, milleks on 2026. aasta 18. august.

Eelnõu § 5 lõikes 5 sätestatakse toetuse taotlemine taotlejale, kellele PRIA ei ole eeldatuid taotlust kättesaadavaks teinud. Toetust antakse 2025. aastal kasvatatud põllumajanduskultuuride kohta. Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrist on kättesaadavad andmed siis, kui isik taotles 2025. aastal toetusõiguslike kultuuride kohta pindalapõhist otsetoetust või maaelu arengu toetust. Kui isik eelmisel aastal toetust ei taotlenud, siis nende kohta PRIA andmed puuduvad ja selle toetuse saamiseks, tuleb isikul endal koostada ja esitada taotlus eelnõu § 5 lõike 5 kohaselt. Eelnõu § 2 lõikes 2 nimetatud tegevusvaldkonnas toetuse saamise nõuetele vastav taotleja, kelle andmed ei ole põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrist kättesaadavad või kelle eest ei ole PRIA PRIA e-teenuse keskkonnas lõike 2 kohaselt taotlust eeldatuid, koostab ise taotluse ja esitab selle PRIA-le ajavahemikus 06.07 -10.07 elektrooniliselt. Taotlus peab lisaks lõikes 3 sätestatud andmetele sisaldama selle katastriüksuse katastritunnus, millel paikneb taotleja põld, millel ta kasvatas 2025. aastal viljapuid, marjapõõsaid, maasikat, avamaaköögivilja, kartulit, suvinisu, suviotra, põldhernest, suvirapsi või suvirüpsi ning selle põllu numbri ja pindala 0,01 hektari täpsusega, mille kohta ta toetust taotleb, märkides ära iga põllu kasvatatava põllumajanduskultuuri nimetuse ja selle kasvatamise pindala. Võttes arvesse, et taotlejad, kelle andmed ei ole põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrist kättesaadavad, siis nende taotlejate andmeid sisestab PRIA e-teenuse keskkonna kätte ning see eeldab ka nende taotlejate andmete põhjalikumat kontrolli, millest tulenevalt ongi nendele taotlejatele sätestatud varasem taotluse esitamise tähtaeg kui neile, kelle andmed on PRIA-l olemas.

Lõikes 5 nimetatud taotlust oodatakse elektrooniliselt, küll aga mitte PRIA e-teenuse keskkonna kaudu, vaid selleks on PRIA veebilehel kättesaadav soovituslik taotlusvorm. Digitaalselt allkirjastatud taotlusvorm tuleb hiljemalt 10. juulil 2026. aastal saata e-posti aadressile info@pria.ee.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse toetuse taotluse kontrollimine.

Eelnõu § 6 lõike 1 kohaselt vaatab PRIA taotluse läbi, selgitades välja selles esitatud andmete piisavuse ja korrektsuse. Seejärel kontrollib PRIA taotleja ja taotluse vastavust nõuetele. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel võib PRIA kasutada erinevaid riiklikke registreid (nt koostöö Maksu- ja Tolliametiga). Puuvilja- ja marjakasvatuse, maasikakasvatuse, avamaaköögiviljakasvatuse, kartulikasvatuse, suvinisukasvatuse, suviodrakasvatuse, põldhernekasvatuse ning suvirapsi- ja suvirüpsikasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri või maakatastri (põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kandmata põllumajandusmaa korral) andmete või muude andmete põhjal, mis on PRIA-le kättesaadavad kindlaks need puuvilja-, marja-, maasika-, köögivilja-, kartuli-, suvinisu-, suviodra-, põldherne-, suvirapsi- ja suvirüpsikasvatavad, kes kasvasid 2025. aastal puuvilja- ja marjakultuure kokku vähemalt ühel hektaril, maasikat vähemalt ühel hektaril, kartulit vähemalt viiel hektaril, köögiviljakultuure kokku vähemalt ühel hektaril, põldhernest, suvirapsi või suvirüpsi või Põlva, Võru, Valga või Tartu maakonnas suvinisu või suviotra või mitut eelnimetatud kokku vähemalt 20 hektaril. Kui toetuse taotluse menetlemise käigus ilmneb, et sama põllu kohta on 2025. aastal ja käesoleva toetuse raames toetust taotlenud erinevad taotlejad, tuleb PRIA-l välja selgitada tegelik kasvataja ehk tekkinud majanduslikku kahju saanud isik.

Samuti võib PRIA taotluse menetlemisel asjaolud kindlaks teha kohapealse kontrolli käigus.

Eelnõu § 6 lõikes 2 sätestatakse, et taotlejal tuleb PRIA-le teatavaks teha kõik taotluse rahuldamise otsuse tegemiseks vajalikud asjaolud, sealhulgas esitama vajadusel täiendavaid selgitusi ja tõendeid.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse taotluse rahuldamine ja toetuse maksmine.

Eelnõu § 7 lõikes 1 sätestatakse, et PRIA teeb erakorralise toetuse taotluse rahuldamise otsuse, kui taotleja ja taotlus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele.

Eelnõu § 7 lõike 2 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse sellise tähtaja jooksul, et 2026. aastal makstav erakorraline toetus oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole hiljemalt 30. septembril 2026. aastal.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks komisjoni rakendusmäärus (EL) 2026/847, millega nähakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1308/2013 ette erakorraline rahaline toetus ebasoodsatest ilmastikutingimustest mõjutatud põllumajandussektoritele (ELT L, 2026/847, 17.4.2026).

Õigusakt on kättesaadav Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Erakorralise toetusega põllumajandussektorile toetatakse põllumajandustootjaid kokku 3,3 mln euroga. Toetuse eesmärk on osaliselt hüvitada põllumajandustootjatele ebasoodsatest ilmastikutingimustest tingitud majanduslik kahju.

Ebasoodsatest ilmastikutingimustest põhjustatud kahjud on arvestatud üksnes toetatavate kultuuride toetuse saajate sihtgrupi ulatuses. Kahju hindamisel lähtutakse FSDN standardtulemustest, METK 2025 kattetulu arvutustest Statistikaameti põllumajanduse majandusarvestuse andmetest, 2025. aasta taimekasvatuse saagiandmetest, toodete hindadest. Lisaks võetakse arvsesse 2025. aasta põhisissetulekutoetuse või 2025. a puu- ja köögivilja ning

marjakultuuride kasvatamise otsetoetuse andmeid. Kahju suuruse arvutamisel arvatakse maha saadud toetused ning rakendatakse ja omavastutuse määra (20%).

Puuvilja- ja marjakasvatuse tulupuudujäägiks kujunes 1039 €/ha, arvestades puuvilja- ja marjaaedade pinda (2 929 ha) on kogu tulu puudujääk 3,0 mln eurot, millest hüvitatakse 34%.

Maasikakasvatuse tulupuudujäägiks kujunes 1146 €/ha, arvestades maasikakasvatuse pinda (447 ha) on kogu tulu puudujääk 0,5 mln eurot, millest hüvitatakse 34%.

Avamaaköögiviljakasvatuse tulupuudujäägiks kujunes 394 €/ha, arvestades avamaaköögivilja pinda (383 ha) on kogu tulu puudujääk 0,2 mln eurot, millest hüvitatakse 34%.

Kartulikasvatuse tulupuudujäägiks kujunes 502 €/ha, arvestades kartuli kasvupinda (3 176 ha) on kogu tulu puudujääk 1,2 mln eurot, millest hüvitatakse 34%.

Suvinisu tulupuudujäägiks kujunes 212 €/ha, arvestades suvinisu kasvupinda (5 978 tuha) on kogu tulu puudujääk 1,3 mln eurot, millest hüvitatakse 10%.

Suviadra tulupuudujäägiks kujunes 162 €/ha, arvestades suviadra kasvupinda (13 571 tuha) on kogu tulu puudujääk 2,2 mln eurot, millest hüvitatakse 10%.

Põldherne tulupuudujäägiks kujunes 269 €/ha, arvestades põldherne kasvupinda (47 434 tuha) on kogu tulu puudujääk 12,8 mln eurot, millest hüvitatakse 10%.

Suvirapsi ja suvirüpsi tulupuudujäägiks kujunes 115 €/ha, arvestades suvirapsi ja suvirüpsi kasvupinda (6 696 tuha) on kogu tulu puudujääk 0,8 mln eurot, millest hüvitatakse 10%.

Kokku kujunes eelpoolnimetatud sihtgrupi kahjuks (arvestades maha toetused (PST, PKV) ning ettevõtja omavastutuse (20%), 21,9 mln eurot.

Toetuse eelarve jaguneb järgmiselt: marjad ja puuviljad 31%, avamaaköögiviljad 2%, kartul 12%, maasikas 5%, suvinisu 4%, suviader 6%, põldhernes 37%, suviraps ja suvirüps 2%.

Toetust makstakse FIE-le või juriidilisele isikule. Toetuse sihtgruppi kuulub avamaaköögiviljakasvatajat, puuvilja- ja sõstrakasvatajat, maasikakasvatajat, vaarikakasvatajat, kartulikasvatajat, suvinisukasvatajat, suviadrakasvatajat, põldhernekasvatajat ning suvirapsi- ja suvirüpsikasvatajat.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2026/847 eraldata Eestile 3 300 000 eurot.

6. Määruse jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Erakorralise toetuse põhimõtteid tutvustati taimekasvatuse sektori esindusorganisatsioonidele 7. aprillil 2026. aasta toimunud kohtumisel.

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks PRIA-le, Eestimaa Talupidajate Keskliidule, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale, MTÜ Eesti Aiandusliidule ja Maasikakasvatajate Liidule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tõnis Tänav

